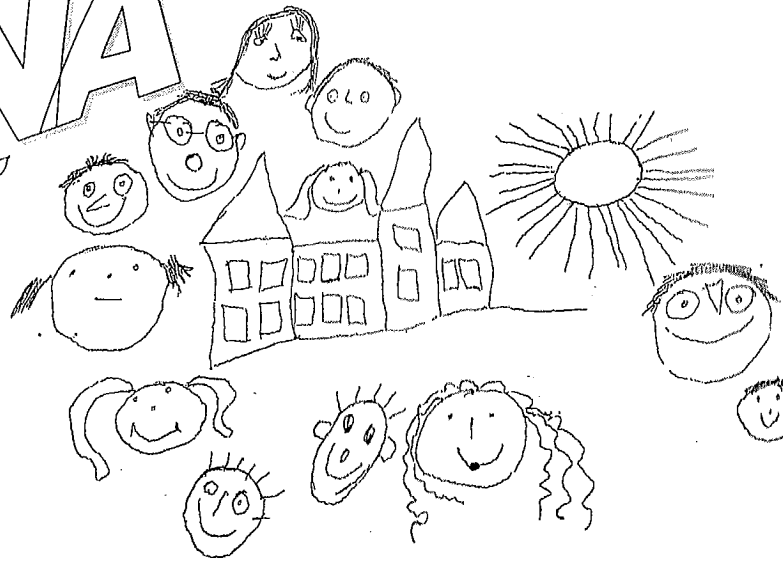

PASACIŅA

Nr. 52 2007.gada marts

CENA: VIENS PALDIES

„PASACIŅA” GADSKĀRTĀS

Šogad Lielā diena atnāca 21.marta agrā, agrā rīta stundā – divos un septiņās minūtēs, kad Saule savu dāsno vaigu pagrieza uz mūsu pusi un iestājās pavasaris.

Kā jau katru gadu, Lielo dienu „Pasaciņas” iemītnieki sagaidīja ar svētku svinēšanu.

Viss rīta cēliens pagāja cītīgi krāsojot, pārlūkojot un salīdzinot raibās olas.

Kā nu kuras grupas bērni pie krāsainām olām tika – tās krāsoja mājās kopā ar vecākiem vai vecvecākiem, bet 4.grupas bērni ar Inesi un Sarmīti olas krāsoja grupiņā uz vietas, pārvēršot to par krāsaino olu darbnīcu. Olas mērca putraimos, rīsos, lika sīpolu mizās, tina klāt zaļumiņus, ievīstīja lupatiņās, aptina ar diegu un, visbeidzot, lika katlā vārīties. Bet, kad olas tina vaļā – kas par sajūsmu!

Pusdienas miegs todien bija pavisam „čagans”, jo pagalmā visu gaidīja šūpoles. Pēcpusdienā ap tām sanācām visi – audzēkņi, viņu ģimenes locekļi un viesi no firmas *Latio*. Dziesmās un rotaļās daudzinajām Sauli, līdz tā tomēr, visiem par lielu prieku, izlīda no pelēko mākoņu mēteļiem. Dziedājām dziesmas par putniem – pirmajiem pavasara vēstnešiem, mazgājām mutēs avota ūdenī, *lai visu gadu būtu smuki*, saņēmām pērienu ar pūpolzariem, *lai slimība ārā un veselība iekšā, lai augtu tik apaļi kā pūpoli*.

Savu varēšanu un veiklību visiem izrādīja klāt esošie tēti un lielie brāļi, metot olu pār šūpoļu kārti un tik pat veikli to uztverot, neļaujot tai nokrist zemē. Veiklībā neatpalika arī bērni. Tie sacentās skrējienā, turot olas karotē.

Šoreiz neizpalika arī olu ripināšana pa nokalnīti, lielīšanās ar olām, olu kaujas – ar tievgaļiem un resngaļiem, olu ēšana, uzberot sāli, *lai visu gadu nebūtu jāmānās* un, protams, šūpošanās, *lai visu vasaru odi nekostu*.

Sarma

„PASACIŅAS” INTERVIJAS

„Tā mēs olas krāsojām Lielo dienu gaidot.”

Savas olu krāsošanas receptes Sarmai stāsta 4.grupas bērni:

Armands – mēs taisām olas uz Lieldienām ar dažādām lapām, sīpolu mizām un rīsiem. Visu ietinam drēbītē, tad aptin ar diegu un vāra.

Emilija Lotte – ņēmām sīpolu mizas un likām uz auduma. Es apakšā liku makaronus un griķus, tad olu pa griķiem ripināju un ietinu audumā, tad likām olu vārīties
Alija – vārījām olas: uzbēru sīpolu mizas, ieliku olu drēbītē un aptinu ar diegu.

Linda – oliņu ieliku podā. Olu ietinu lupatiņā un mizās, aptinu ar diegu.

Rainers – mēs olas vārījām un pēc tam ņemsim ārā no katla. Pēc tam ripināsim olas un ēdīsim ar sāli, lai būtu garšīgi.

Jānis Roberts – mēs olas jau vāram. Ielikām mizas drēbītē, olu un tad makaroniņus savārtīja ar olu un satinām, notinām ar diegu.

Aleksandra – es atnesu divas oliņas. Vienu ar lapiņām. Te mēs drēbītē taisījām oliņu un ar diegu aptinām. Ielikām katlā vārīties.

Samanta Līga – olu liku lakatā un saslapināju ūdenī. Tur bija sīpolu mizas. Satītu oliņu likām ūdenī vārīties.

Tomass – mēs paņēmām sīpolu miziņas, pūpolišus, lapiņas. Miziņas likām uz īstajām oliņām. Oliņas satinām ar sarkanu kamoliņu. Lēnītēm ielikām katlā vārīties. Olas ēdīs tikai bērni.

Simona – es oliņu tinu ar diegu un lēnām ieliku katlā, lai vārās.

Elīna – oliņu ar sīpolu mizām samaisījām lupatiņā, aptinām ar diegu un likām vārīties.

Beāte – paņēmām pūpolišus, zariņus un pietinām pie oliņas, satinām un likām vārīties. Tad ņemsim ārā un skatīsimies, kas ir iznācis.

Aukstā ziema pagājusi. Tagad gribas vairāk uzturēties ārā, kur katru dienu dabā notiek brīnumi...Tik daudz jaunu lietu ir jāapgūst, kuras bērni tā īsti sāk apzināties tikai šajā vecumā.

No rīta, nākot jau uz bērnudārzu, dzirdam dažādu putnu čalas. Kas visus tos prot atpazīt? Zvirbuļa, zīlītes un strazda dziesmu jau protam atšķirt.

Vēl aukstajā laikā pūpolus izplaucējām grupiņā un nemaz ilgi nebija jāgaida, kad tie paši cepures nometa laukā. Arī pirmie pavasara ziedi – sniegpulkstenīte, jau mūs sveicina.

Bet parkā vēl lielāki brīnumi – kokā ielikta caurule un pa to spainī pil ūdens! Bet, vai tad tas ir ūdens? Kāpēc tas koks nav balts? Tas taču nav bērzs! Tad apgūstam jaunas zināšanas – sulas tek ne tikai bērzam, bet arī kļavai.

Ceļu uz *Putniņtiltu* ejam pētot dažādus kokus. Tur ir egle, tur ir priede, tur – bērzs. Bet, tas koks tāds jocīgs – čiekuri ir, bet skujas nav! Atkal jāiegaumē, ka to sauc par lapegli.

Upītes malā rēgojas tādi strupi zīmuļu gali. Kas tos uzasinājis? Bebri. Kas tos redzējis? Droši vien tikai retais. Kā lai zinām, vai bebrs kokus asina ar zobiem, bet, varbūt ar nagiem?

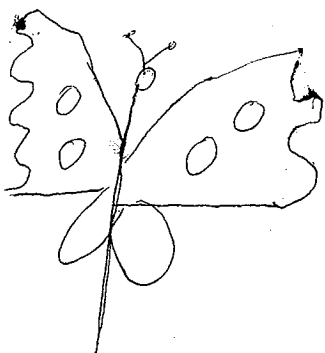
Te uz izčākstējušā upes ledus meža pīle staigā. Vai tā neielūzīs? Bērni zina, ka viņi uz ledus kāpt nedrīkst, bet pīlei gan neviens to nav teicis.

Skat! Pa ceļu tāds mazs un zaļš kunkulis kustās. Vardīte! Ātri palīdzam tai tikt ceļa malā, lai kāds to nesamin.

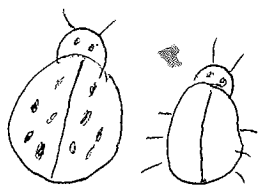
Un tā katru dienu, ejot dabā, mums ir ko pētīt, ko pārrunāt, ko sadzirdēt, ko sajust, jo cieši sekojam reālistiskam bērnu apmācības principam: „Ciktāl tas iespējams, cilvēkiem jā māca smelties gudrības ne no grāmatām, bet no debesīm un zemes, no ozoliem un sabārdēm ,t.i., jā māca viņiem pazīt un izpētīt pašas lietas un liecības caur lietām.”

Inese

Sagatavošanas grupas bērni pastaigas laikā ievēroja, cik dažādu krāsu un nokrāsu piemīt klūgām. Tās viņi sagrieza rokdarbiem. Arī pūpoli nav visur vienādi. Tie atšķiras gan pēc krāsas, gan lieluma. Esam jau ieraudzījuši pirmos tauriņus dzeltenā krāsā, arī bites un bizbismārītes.

Agita

TRĪS SIVĒNTIŅI „PASACIŅĀ”

20.martā bērnus iepriecināja muzikāla leļļu izrāde „Trīs sivēntiņi un vilks” pēc mums zināmās pasakas motīviem. Tas bija neparasts uzvedums, jo katrs personāžs runāja un dziedāja „savā balsī”. Visas lelles bija izteiksmīgas, raksturīgas un piemērotas savam tēlam. Pats interesantākais, ka ar šīm lellēm darbojas viens cilvēks. Tas bija Ēriks Balodis - aktieris, profesionāls mūziķis, komponists, mākslinieks ar radošu izdomu un spēju aizraut dažāda vecuma bērnus. Vairumam audzēkņu tā bija pirmā tikšanās ar leļļu teātri. Visatraktīvākie bija paši jaunākie skatītāji.

4.grupas bērni par izrādi stāstīja tā:

Armands – vakar pie mums ciemos bija vilks un trīs ruksīši. Vilks gāja un priekšā bija mājas no lapām, koka un ķieģeļiem. Vilks pūta, bet nevarēja aizpūst, uzkāpa augšā un apdega dibens. Tur bija smieklīgi – divi ruksīši sāsītās.

Emīlija Lotte – sivēns cēla no lapām māju, otrs cēla no dēļiem, trešais māju būvēja no ķieģeļiem. Vilks gribēja nopūst mājas. Abiem nopūta, bet pēdējam nevarēja, jo māja bija no ķieģeļiem. Man sivēni patika, nepatika vilks, jo nopūta sivēniem māju.

Alija – Bija trīs sivēntiņi un vilks. Viņš gribēja sivēntiņus apēst, bet nevarēja. Visi sivēntiņi salīda vecākā sivēna būdiņā, jo tā bija no ķieģeļiem. Sivēni iededza krāsni un vilks apdedzināja dibenu.

Linda – zālē bija ruksīši. Viņi dziedāja. Vilks arī dziedāja un gribēja ēst makaronus. Vilks piekusa. Patika man ruksīši.

Rainers – ciemos bija sivēni, vilks un onkulis. Man patika vilks. Viņš dejoja, dejoja un piekusa. Ruksis iekrita peļķē.

Jānis Roberts – ciemos bija vilks, ruksīši un mājas. Vilks noslēpās, gribēja apmulķot ruksus un apēst. Man patika vilks un viņa zobi.

Aleksandra – tur bija trīs ruksīši un vilks. Sivēntiņi gāja un teica: „Mēs no vilka nebaidāmies”. Mēs sitām plaukstas un dejojām. Man patika trīs sivēntiņi, kā tie dejoja.

Ance – vakar zālē bija sivēntiņi un vilks. Sivēni cēla mājas. Vilks pūta mājas. Ķieģeļu māju nevarēja aizpūst. Man patika sivēntiņi. Tie bija forši.

Samanta Līga – patika vilks, tāpēc, ka dziedāja. Sivēntiņi, ka cēla māju un puķes.

Tomass – man mājās bija puņķi, klepus. Tagad vairs nav, esmu vesels.

Simona – bija vilks un ruksīši. Man patika mājiņa, kurai vilks bija uz jumta.

Elīna – tur bija trīs cūciņas un vilks. Viņš dziedāja. Sivēni dauzījās. Vilks bija piekūsis un gribēja ēst. Mēs teātrī smējāmies un plaukstas sitām.

Beāte – bija ruksīši un vilks. Mazais ruksītis baidījās no vilka. Man teātris patika.

Sarma

Cilvēks ir dabas daļa. Viņš veidojas un attīstās ciešā vienotībā ar dabu. Pirmā vide, kuru uztver bērns, ir dabas vide. Ir pierādīts, ka neapzināti vides uztveres stereotipi, ko bērns saņem līdz četru gadu vecumam, paliek viņā uz mūžu.

Ko dabas uztvere dod bērnam? Jau agrā bērnībā, viņš atklāj un sāk izpētīt pasauli sev apkārt, tiecoties pēc visa skaistā, spilgtā, izjutot prieku, būdams saskarsmē ar to. Divgadīgs bērns ir pārņemts no vēlēšanās aktīvi darboties – aktivitātei ir spilgti izteikts pētnieciski orientēts raksturs: „Kas tas tāds ir?” *Bērns iepazīst pasauli un sevi pasaulē ar skaņu, krāsu un formas atklāsmi.* Viņš dabā apgūst pieredzi (krāsas, faktūras, skaņas, smaržas, garšas). Mazus bērnus sajūsmina spēlēšanās ar ūdeni, smiltīm, akmentiņiem...

Āra vide dod dienai līdzsvaru. Gan bērniem, gan pieaugušajiem ir veselīgi paelpot svaigu gaisu, sajūst laika apstākļus, priecāties par brīvību, ko dod plašums un ļaut izkustēties muskuļiem citādā veidā. Kustība un vides maiņa mazina spriedzi

Tomēr mūsdienās – 21.gadsimtā – jautājums par bērna (cilvēka) un dabas attiecībām ir kļuvis par svarīgu psiholoģiski pedagoģisku problēmu, jo daba, īpaši pilsētā, attālinās no bērna.

Ekoloģiska rakstura problēmas ir ne tikai mūsu valsts, bet visas pasaules problēmas, tādēļ dabas pētnieki un pedagogi uzskata, ka jau pirmsskolas vecumā ir svarīga *ekoloģiskās kultūras* veidošana, jo tieši tad bērns veidojas izpratne par labo un ļauno, skaisto un neglīto, bērns sāk apjaust dzīvības vienreizīgumu.

Ekoloģiskās kultūras pamatus veido trīs savstarpēji saistīti virzieni:

⚙️ **Ekoloģiskās apziņas veidošanās**, kas ietver priekšstatus, zināšanas par dabu, tās vienkāršāko likumsakarību izziņāšanu.

Ekoloģiskās apziņas veidošanā ir svarīgi, lai bērns apgūtu priekšstatus un zināšanas par ekoloģiju, iepazītos un izprastu dabas vienkāršākās likumsakarības, apgūtu saskarsmes (sadarbības) paņēmienus, nepieciešamās pētīšanas prasmes un iemaņas.

⚙️ **Ekoloģiskās estētikas veidošanās**, kas balstās uz dabas skaistuma estētiku un emocionālo uztveri.

⚙️ **Ekoloģiskās ētikas veidošanās**, kas izpaužas uzvedības noteikumu ievērošanā dabā un pozitīvā attieksmē pret to.

Svarīgi dabas pasauli atklāt bērnam pēc iespējas agrāk, lai katra diena atnestu kaut ko jaunu. Katra tikšanās ar dabu ir mācībstunda prātam, radošumam, jūtām.

Lai nodrošinātu bērnam nepieciešamos iesaides, neatsverami ir novērojumi dabā. Viens no svarīgākajiem vērojuma uzdevumiem ir izraisīt bērnos vēlmi ielūkoties apkārtējās dabas norisēs, radīt interesi par to, paust savu

attieksmi pret redzēto, izjusto, dzirdēto, emocionāli pārdzīvoto. Vērojumos ir svarīgi nodrošināt daudzveidīgu bērnu darbošanos: sameklēt, ieklausīties, pasmaržot, aptaustīt, izpētīt, pastāstīt, pārrunāt uztverto un novēroto.

Pedagoģisko terminu skaidrojošajā vārdnīcā *vērojums* skaidrots kā iegūto iesaides kopums, informācija, kas iegūta vērojot. Savukārt vērošanas process skaidrots kā izziņas procesa sastāvdaļa, zināšanu apguves paņēmieni, kas izpaužas ilgstoši, uzmanīgi, iedziļināti skatoties uz kaut ko, rūpīgi aplūkojot to, lai ko noskaidrotu.

Prasme novērot izstrādājas pakāpeniski dabas iepazīšanas procesā. Dabas daudzveidība, tās skaistums, likumsakarību, savstarpējo kopsakarību uzskatāmība būtiski ietekmē domāšanas procesu, kas izpaužas bērna spriedumos, domāšanas patstāvīgumā. Bērns mācās atrast, pareizi noteikt dabas norišu pēctecību, tas nozīmē – viņš mācās elementāri raksturot novēroto, pretstatīt, salīdzināt, secināt, izteikt savu attieksmi. Pamudinājumi, paskaidrojumi, situāciju radīšana stimulē bērna novērošanas darbību un atbildes meklēšanu.

Vērojumā svarīgi ir jautājumi bērniem un to formulējums. Katram izvirzītajam jautājumam jārosina bērna domāšanas aktivitāte.

Svarīgi vērojumos iekļaut bērna pieredzi, kas savukārt aktivizē viņa uztveri, palielina interesi par vērojamo dabas objektu vai parādību. Ikviena jauna pieredze, vai tā būtu sabiedriska vai individuāla, nokļūst mijiedarbībā ar izziņas struktūrām, izraisot interesi un izpratni. Jaunajai pieredzei daļēji jāiekļaujas bērnam jau zināmajā pasaulē.

Pieaugušajam ir jāatceras, ka jebkuras darbības svarīgākais pamudinājums ir interese. Interesei vērojumos ir milzīga nozīme. Tādēļ, radot apstākļus vērojumiem vai eksperimentiem, svarīgi ir noskaidrot bērnu intereses. Katrs cilvēks ir unikāla un neatkārtojama būtne. Vienas un tās pašas lietas un parādības cilvēkiem neizraisa vienādas emocijas un intereses pakāpi.

Bērni pirmsskolas vecumā apber pieaugušos ar jautājumiem. Viņi gaida no tiem atbildi, cenšas tikt skaidrībā, izsaka šaubas. Tāda zinātkāra attieksme pret īstenību, tās noturīgums atkarīgs no tā, vai pieaugušie sekmē šādu attieksmi pret pasauli (dabu) jeb vai nomāc to ar savu paviršo izturēšanos pret bērna jautājumiem. Ja pieaugušai atbalsta bērna jautājumus, mudina pašu bērnu meklēt risinājumu vai arī meklē atbildi kopā ar bērnu, rosinot viņu domāt, spriest pašam, veidojas personības vērtīgākās iezīmes – zinātkāre, vērtīgums, novērošanas spējas, līdzpārdzīvojamums.

„PASACIŅAS” VALODIŅA

Pastaigas laikā Līga stāsta:

- Zināt, es kad biju slima, mēs ar tēti un mammu bijām poliklīnijā.

Pēcpusdienā sagatavošanas grupas meitenēm Viola frizē matus. Aleksandra vēlas „zirgastītes”. Pašai ļoti patīk un savā priekā dalās ar Lāsmu Kristiānu.

Lāsma Kristiāna secina:

- Tev tagad mati tā kā zirgam.

Pēc pusdienas atpūtas, Vineta kāpjot ārā no gultas, saka:

- Es nemaz nevaru piecelties kājās!

Inese:

- Kāpēc?

Vineta:

- Pārgulējies!

Pastaigas laikā Daiga uzrunā bērnus:

- Paklausieties kā čiepst zvirbuļi.

Alise, īsti nesaklausījusi:

- Jā, burbuļi tiešām čiepst.

4.grupā bērni zīmē apsveikumus Vinetai dzimšanas dienā. Renāts uzzīmējis zilu saulīti.

Sarmīte:

- Kāpēc saulīte zila?

Renāts paskaidro:

- Tā ir mākoņu saulīte.

SVEICAM !

DZIMŠANAS DIENĀ

Vēji līksmo pūpolkokos,

Zilu vizbulīšu stars

Vēstī – visas ziemas uzvar

Tie, kam sniegos saulains gars

Tāds tu allaž esi bijis,

Jo tavs mēnesis ir marts,

Kad kā strautam, spēka pilnam,

sākās mūža ceļa starts.

/K.Apškrūma/

Vineta Grušinu 5.III

Jāni Kristiānu Upesjuri 16.III

Raineru Loiko 19.III

Kristu Loiko 25.III

Aliju Lēnerti 26.III

Jurģi Dukaļski 26.III

Jēkabu Pikšēnu 30.III

VĀRDA DIENĀ

Tava diena starp sniegiem un sniegpulksteņiem,

Draugus priecējot, pretī kā vizbule zied.

/K.Apškrūma/

Luīzi 2.III

Alisi 4.III

Silviju 10.III

Agitu 11.III

Māru 25.III

Gustavu 27.III

„PASACIŅAS” darbiņi aprīlī

Tēmas:

Pavasari sulas tek...

Visa dzīva radībiņa...

Putnu dziesmās ieklausos

 Koncerts *Žagatas dziesma* - dzied un spēlē
Imants Paura 17.IV

 Putnu koncerts – „Pasaciņai” dzimšanas
diena 27.IV

 Sakopsim apkārtni – pagasta darbinieku un
iedzīvotāju talka 30.IV

„PASACIŅAS” PALDIES

4.grupas bērni un skolotājs **PALDIES** saka Alijas tētim par regulāro *apgādi* ar zīmēšanas papīru.

PALDIES Lielās dienas šūpoļu kārējiem: Kalvim, Viesturam un Raitim!

Firmai *Latio* **PALDIES** sakām par Lielās dienas kārumiem!

 Redaktore - Ineta

Korespondente -

Sarma

Datorsalikums - Anita